

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA
VIROVITICA, Trg bana Jelačića 5
Tel/fax: 033/ 721- 415
E-mail: gkc@vt.htnet.hr
www.knjiznicavirovitica.hr
Klasa: 001-02/13-02/1
Ur.broj: 2189-51-01-13-1
U Virovitici, 07.10.2013.

Program rada

Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica

za 2014. – 2016. godinu

1. Ciljevi

1.1 Opći ciljevi

Knjižnica će i nadalje kontinuirano nabavljati, stručno obrađivati, čuvati i davati na korištenje knjižničnu građu. Služiti poticanju i širenju općeg obrazovanja, promicanju pismenosti i kulture čitanja, omogućivati svestrano informiranje i stjecanje znanja, cjeloživotno učenje, stručno usavršavanje i znanstveno istraživanje te zadovoljavanje društvenih, kulturnih i umjetničkih potreba građana.

1.2 Posebni ciljevi

Bez obzira na to što su nam i u narednom trogodišnjem razdoblju smanjena sredstva za programske sadržaje, nastojat ćemo održati kvantitativnu i kvalitativnu razinu programa Knjižnice. Iz dosadašnjeg rada moglo se zaključiti da kvalitativni skok u smislu raznolikih i bogatih programskih sadržaja utječe na povećanje broja korisnika Knjižnice (2007. imali smo 2500 korisnika, 2011. 3400 korisnika a projekcija za sljedeće tri godine dostizala bi 4000 korisnika). Upravo stoga, rad na kvalitetnim programima, uz što bolju suradnju sa školama, udrugama i institucijama našega Grada, naše Županije, a i šire, nameće se kao naš primarni zadatak. Jedan od primarnih zadataka Knjižnice svakako je i kontinuirano podupirati i unapređivati rad Matične županijske knjižnične službe koja uz edukaciju knjižničara na području Virovitičko-podravske županije ima za cilj i poticanje širenja mreže općinskih knjižnica. Nadalje, u idućem razdoblju, shodno navedenom, djelatnost Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici valja postupno proširivati, poboljšavati po uzoru na razvijene knjižnice u županijskim središtima, a u odnosu na ograničene mogućnosti proračuna Grada. U planu i programu Knjižnice, upravo stoga moguće je u preglednom i sažetom obliku naznačiti neke od posebnih ciljeva za naredno razdoblje:

- *Organizirati raznovrsne javne manifestacije, redovite tjedne priredbe, promocije knjiga, književne susrete, predavanja, seminare, tribine, okrugle stolove, manje koncerte i slično.*
- *Nastojati oko digitalizacije Zavičajne stare knjižne građe, napose periodike (kontinuirano tražiti sredstva ne samo od Grada i Županije nego i od Ministarstva kulture. Ove godine to se učinilo putem redovitih Natječaja).*
- *Poticati i nadalje razvoj djelatnosti i raznovrsnost poslova pojedinih odjela Knjižnice (unazad nekoliko godina uložena su sredstva Grada i Knjižnice u opremu sljedećih zasebnih prostora, odnosno zasebnih manjih djelatnosti: Kutak za slijepce i slabovidne osobe, Kutak za čitanje na stranim jezicima, Kutak za mlade, Kutak za roditelje i djecu, Dječji kutak, uređenje izložbenog prostora, te je oformljena nova Zavičajna zbirka knjiga o Domovinskom ratu).*
- *Uređenje spremišta knjiga Gradske knjižnice na Antunovcu kako bi se iz postojećeg knjižnog fonda mogle redovito izdvajati knjige koje se više ne čitaju. Uređenje spremišta sa adekvatnim policama doprinosi bržem pronalaženju knjige kada knjigu tražimo putem međuknjižnične posudbe. Adekvatno uređeno spremište važno je i zbog raritetnih starih knjiga (na gotici koje zasebno planiramo urediti).*
- *Uskladiti nabavu knjiga (u puno većoj mjeri prema željama korisnika). Desiderata – knjiga želja korisnika dostupna je svakom korisniku.*
- *Nastojati oko pripreme vlastitih predstava za djecu Dječjeg odjela i Igraonice*
- *Posebna se pažnja posvećuje izgradnji fonda Zavičajne zbirke.*
- *Osigurati kadar i sredstva za boravak djece sa posebnim potrebama u Igraonici Gradske knjižnice (predškolski uzrast). Gradska knjižnica jedna je od rijetkih ustanova koja prima i brine o djeci sa posebnim potrebama. U tu svrhu zatražili smo i pomoć od Obiteljskog centra.*
- *Kontinuirano surađivati sa Društvom knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja te Hrvatskim knjižničarskim društvom kao i temeljnom ustanovom naše struke – Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom Zagreb te Ministarstvom kulture.*
- *Poticati stalno stručno usavršavanje djelatnika Knjižnice.*
- *Raditi na prikupljanju sredstava i materijala za izradu reprinta publikacije o Gradskoj knjižnici i čitaonici pod nazivom „Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici u slici i riječi...“.*
- *Kao i do sada izgrađivati dobru suradnju sa školama, udrugama, institucijama, ambasadama i zajednicama manjina što je jedna od velikih zadaća narodnih knjižnica.*
- *Ove godine pokrenuli smo inicijativu da Gradska knjižnica redovito posjećuje domove umirovljenika odnosno Dječji odjel Opće bolnice Virovitica. Ovime bi se htjelo postići ne samo popularizaciju knjižnog fonda Gradske knjižnice nego i nastojati doći do korisnika i na jedan neposredan način. Nastojati ćemo i dobrom organizacijom radionica u kojima se igraju društvene igre posvetiti veću pažnju našim korisnicima.*
- *Kontinuirano proširivati i osuvremenjivati sadržaje na web stranici Knjižnice koja je svojevremeno bila pohvaljena od strane Ministarstva kulture.*
- *Ujedno će se pokrenuti stranica Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica na Facebook-u.*

- *Knjižnica će i nadalje slijediti trendove tehnološkog napretka i razvijati informatizaciju knjižničnog poslovanja te neprestano osuvremenjivati i nabavljati novu opremu koja omogućuje bolju komunikaciju i korištenje multimedijalnih oblika i sadržaja. U tu svrhu redovito se javljamo (i dobivamo) na natječaje Ministarstva kulture, a koristimo i redovita sredstva Grada.*
- *Povećavati nabavu knjižne i neknjižne građe.*
- *Povećati aktivnosti vezane uz donacije Gradske knjižnici (dosadašnje donacije: Američka ambasada, Grafoprojekt, Croatia osiguranje, Županijska komora Virovitica, Građ. poduzeće Gondi, Turistička zajednica Grada Virovitice i Virovitičko-podravске županije, Virovitičko-podravska županija)*

1.3 Multimedijalno i multikulturalno usmjerenje Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici

Specifičnost Gradske knjižnice Virovitica je njeno multimedijalno usmjerenje kod pripreme i organizacije tribina i manifestacija vezanih uz redovite kulturno prosvjetne programe propisane standardima za narodne knjižnice. Gradska knjižnica na tribinama nastoji djelovati multimedijalno, riječju, glazbom, slikom (uglavnom powerpoint prezentacija). Dosada je održano preko 250 takvih manifestacija od kojih su neke objavljene i prezentirane i na HRT-u (Županijska panorama, Pola ure kulture ili Vijesti iz kulture). Primjerice, do našeg javnog prezentiranja na HRT-u došlo je za novouvedenu manifestaciju Noć knjige održanu 2013. godine u travnju. Također, izložba slika Josipa Šimića prezentirana je u Vijestima za kulturu u rujnu. Županijska panorama popratila je naš sastanak ravnatelja županijskih matičnih knjižnica u našoj knjižnici u travnju. Za potrebe tog sastanka uspješno je pripremljena i prva stručna publikacija o aktivnostima i djelatnosti naše knjižnice u periodu od 2008. – 2012. pod nazivom „Gradska knjižnica i čitaonica u slici i riječi...“ koja je uvrštena i u računalni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U 2014. Godini Gradska knjižnica održati će 60 manifestacija različitih sadržaja, 2015. održati će se 65 manifestacija a 2016. 70 manifestacija različitog predznaka. Nastoji se i oko multikulturalnosti kad se radi o programskim sadržajima: suradnja sa Češkom besedom, suradnja sa Židovskom zajednicom na području Grada, suradnja sa Franjevačkim redom iz BIH, sa predstavnicima kulturnih institucija vojvođanskih Hrvata, udruge koje njeguju zavičajnu kulturu i baštinu. Gradska knjižnica svake godine uvodi nove usluge:

1. Usluga u 2014. vezana uz posjet domovima za starije osobe gdje se provodi stručna usluga biblioterapija održat će se 3 posjeta godišnje odnosno 2015. obavit će se 6 posjeta i 2016. 9 posjeta godišnje.
2. Usluga e-čitača (čitanje elektroničkih knjiga) uvest će se u 2014. godini sa potrebnim edukacijama korisnika. U 2014. provest će se edukacije za sve narodne knjižnice, u 2015. provest će se edukacije za školske knjižnice Županije, a 2016. obuhvatit će se svi korisnici knjižnice zainteresirani za ovu uslugu;
3. Usluga posudbe igračaka iz Igraonice Gradske knjižnice, povećat će se svake godine nabava igračaka za posudbu (2014. za 40 edukacijskih igračaka, 2015. za 40 igračaka na 80 i 2016. za 40 igračaka na 120)

4. Usluga odgojno obrazovnih sadržaja za djecu sa posebnim potrebama, broj djece svake godine se povećava (2014. - 3 djece, 2015. - 5 djece i 2016. - 7 djece).

2. Misija

U skladu sa navedenim ciljevima Knjižnica će nastaviti unaprjeđivati ukupni kulturni i društveni život zajednice. Prihvaćajući izazove globalizacije ona će omogućavati pristup modernim kao i tradicionalnim izvorima informacija i znanja. Upravo stoga, nastojat ćemo u puno većoj mjeri nego do sada, povećati nastojanja oko promidžbe Knjižnice kako bismo istakli njenu prestižnu društvenu, kulturno-umjetničku, te znanstveno-prosvjetiteljsku ulogu i značenje. Uz to takova promidžba svakako pridonosi povećanju broja korisnika.

3. Vizija

Pored povećanja broja korisnika Knjižnice i u budućem periodu nastojati ćemo se usmjeriti na raznovrsnost programa i na educiranje i širenje ukupnih kulturnih i obrazovnih sadržaja. Navedeno postićemo primjenom multimedijalnosti i pozivanjem eminentnih gostiju. Kao i do sada računamo na sve bolji odaziv mladih korisnika (kao i svih dobnih skupina) uz zadržavanje postojeće strukture korisnika – od predškolske dobi do umirovljenika. Cjelovna otvorenost Knjižnice omogućava odličnu komunikaciju s korisnicima te potiče javno promicanje interesa za korištenje Knjižnice i čitaonice. Uz to zadržati ćemo i jednaku brigu oko organizaciono-programskih sadržaja vezanih uz Odjel za odrasle i Dječji odjel, te nastojanje da dovedemo poznate stručnjake i osobe iz javnog i kulturnog života. Osim toga i nadalje ćemo puno pažnje polagati na suradnju sa medijima. Za informativnu i javnu djelatnost Knjižnice važna je i suradnja sa novinarima Virovitičkog lista, Večernjeg lista, Glasa Slavonije, a osobito s novinarima Radio postaje Virovitica, te Radio Virke. Dobru suradnju nastaviti ćemo i sa Gradskim vodičem Virovitica koji redovito objavljuje informacije o Knjižnici i njenoj otvorenosti; izbor novih knjiga beletristike, publicistike, knjiga za djecu i odrasle te najave događanja. Od značajnih novina vrijedi napomenuti redovito održavanje manjih koncerata: ozbiljne glazbe, nastupi naših poznatih estradnih imena i šansonijera koje ćemo (zbog velikog odaziva građana) i u budućem razdoblju nastojati osigurati. Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica tako će i nadalje ostati mjesto ne samo poduke i obrazovanja već i mjesto okupljanja ljudi svih dobnih skupina, mjesto suptilnog promišljanja, te onog što potiče njihovu kreativnost, mjesto opuštanja i zabave.

4. Prostor i oprema

- 4.1 Zbog povećanog broja manifestacija koje se gotovo svakodnevno održavaju u Gradskoj knjižnici (pretežno na Odjelu za odrasle) nastojati ćemo adekvatnim građevinskim zahvatom zatvoriti prostor s računalima na Odjelu za odrasle. Također, građevinskim zahvatom potrebno je zatvoriti u potpunosti i prostoriju Službe nabave i obrade.

4.2 Sve brojnijom nabavom audio-vizualne građe, kao i sve bogatijim prinovama knjiga i periodičkih publikacija Gradska knjižnica i čitaonica unapređuje svoj rad. Sukladno potrebama okruženja u kojem djeluje Knjižnicu valja i dalje razvijati u nezaobilazno kulturno-informacijsko središte grada Virovitice i Virovitičko-podravske županije. Knjižnica će kao i do sad znatnu pažnju posvećivati informatizaciji ustanove.

5. Knjižnični odjeli i stručne službe

Dječji odjel pruža djeci i mladeži veći izbor lektire i popularno-znanstvene literature te pristup Internetu i multimedijalnim sadržajima.

Igraonica za predškolski uzrast će okupljati djecu u igrama, pričama, raznim predstavama, kreativnim radionicama i na druge načine odgajati knjižnični pomladak.

Čitaonica dnevnog tiska svakodnevno će nuditi čitateljima dnevne novine, tjednike i mjesečnike, odnosno popularna revijalna izdanja.

Odjel za odrasle omogućuje posudbu beletristike, publicistike, stručne i znanstveno-popularne literature, AV-građe te pristup internetu.

Studijska čitaonica omogućava korištenje referentne zbirke, priručnike, enciklopedijska izdanja, znanstvenu literaturu, periodiku i zavičajnu zbirku.

Služba nabave, stručne i tehničke obrade knjižnične građe vrlo je značajna za cjelokupni rad i razvoj knjižnice

Administrativna, računovodstvena i blagajnička služba- računovotkinja radi računovodstvene poslove i one administrativne.

Informacijska služba važna je za unaprjeđenje rada, poglavito za komunikaciju korisnicima. Svaki bi odjel: Studijski, Dječji i Posudbeni odjel za odrasle morao imati informatora diplomiranog knjižničara.

Matična županijska knjižnična služba, po odluci Hrvatskoga knjižničnog vijeća (Odlukom Bože Biškupića 24.6.2008.), te uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici dobila je status Županijske matične knjižnice. Naime, nakon uspješnog dogovora ravnateljice Knjižnice Višnje Romaj, prof. i nadležnih službi Grada Virovitice ispunjen je i posljednji uvjet oko dobivanja tog statusa (deset stručnih djelatnika stalno zaposlenih u knjižnici).

6. Kadrovsko ekipiranje i stručno usavršavanje

Cjelokupni ovaj program realizirati će ukupno 14 djelatnika.

U Knjižnici je trenutno zaposleno 5 diplomiranih knjižničara, 4 knjižničara i 5 pomoćnih knjižničara.

7. Nabava knjižne i neknjižne građe

- 7.1** Nabavu knjiga kao i neknjižne (audio-vizualne) građe, igračaka i didaktičkih sredstava za djecu valja neprestano povećavati, obnavljati i dopunjavati. Učenicima i studentima želimo osigurati lektiru i stručnu literaturu, a radi učenja stranih jezika valja nabavljati i literaturu na stranim jezicima. Isto tako valja povećati nabavu znanstvene literature i priručnika za studente.
- 7.2** Nabavu knjižne i neknjižne građe valja uskladiti s otkupom Ministarstva kulture RH, a obveznim primjercima i na druge načine obogaćivati Zavičajnu zbirku.
- 7.3** U skladu sa suvremenim potrebama valja povećavati nabavu AV građe (CD, CD-ROM, DVD).
- 7.4** Nastaviti započetu digitalizaciju zavičajne stare knjižne građe, napose periodičkih publikacija tiskanih u Virovitici u prvoj polovici 20. stoljeća, te drugih listova i časopisa..
- 7.5** Financiranje nabave osigurava Ministarstvo kulture RH. Očekujemo da će u narednom razdoblju, Grad biti u mogućnosti više sredstava namijeniti za nabavu knjižne i neknjižne građe. Napominjemo da za nabavu knjiga i drugih publikacija, audio-vizualne građe, kao i za stručnu i tehničku obradu, uvezivanje i popravak oštećenih knjiga, te za vlastite projekte Knjižnica ulaže i vlastita sredstava iz članarine i drugih prihoda.

8. Prinova periodike i serijskih publikacija

- 8.1** Gradska knjižnica i čitaonica kontinuirano nabavlja dnevne novine, tjedne i dvotjedne novine te više mjesečnika, niz službenih publikacija Republike Hrvatske, Hrvatskog sabora, Županije virovitičko-podravske, Grada Virovitice i susjednih općina, glasila Ministarstava, glasila strukovnih udruga; statističke publikacije te bibliografske publikacije Nacionalne i sveučilišne knjižnice; razne časopise za kulturu, znanost i umjetnost.
Ukupno pedesetak različitih naslova publikacija.
- 8.2** Posebno pažljivo valja pratiti periodiku koja izlazi na virovitičkom području, a to su glasila ustanova i udruga te školski listovi i časopisi. Uz nabavu Virovitičkog lista, Gradskog vodiča te službenih listova, važni su i plakati, kalendari, katalozi i prospekti.
Valja nabavljati i publikacije na stranim jezicima, ponajviše na engleskom jeziku za našu Zbirku na stranim jezicima, te za Kutak za čitanje na stranim jezicima.

8.3 Dnevne se novine čuvaju tri mjeseca, tjednici i popularne revije 1 godinu, a službene publikacije, časopisi i novine za kulturu trajno. Periodičke publikacije s područja Virovitičko-podravске županije valja i dalje trajno čuvati u Zavičajnoj zbirci.

9. Otvorenost, posudba knjižne građe i multimedijско korištenje knjižnice

9.1 Cjelodnevna otvorenost Knjižnice i čitaonice privući će još veći broj potencijalnih korisnika, te omogućiti mladima kulturnu razonodu u slobodno vrijeme. U Knjižnici je omogućen pristup invalidnim osobama, a u dogovoru sa Obiteljskim centrom, dogovoreni su i programi za djecu sa posebnim potrebama.

U Knjižnici djeluje i Kutak za slijepe i slabovidne osobe.

9.2 Gradska knjižnica raspolaže sa 14 računala za cjelodnevni pristup internetu za potrebe korisnika.

9. U Gradskoj knjižnici i čitaonici u Virovitici neprekidno se povećava broj naručenih dnevnih novina, tjednika, mjesečnika, magazina, revija i drugih periodičnih publikacija. U Čitaonici dnevnog tiska građanima je omogućeno čitanje dnevnog tiska i ostalih publikacija tijekom cijelog dana. Ujedno je to i mjesto njihovog svakodnevnog druženja.

9.4 Dobro organiziranim radom dječje igraonice i primjerenim programima odgajat će se budući korisnici knjižnice, a svestranijom suradnjom sa školama i bogatijim izborom školske lektire kao i stručne literature može se povećati broj učenika i studenata radi posudbe ali i rada u Stručno znanstvenom odjelu.

9.5 Svima koji osjećaju potrebu za knjigom u svrhu razonode, estetskog užitka ili učenja, permanentnog obrazovanja i stručnog usavršavanja, kao i moguće promjene zanimanja, valja ponuditi korištenje usluga naše knjižnice i čitaonice.

9.6 Unazad nekoliko godina, djelatnost Dječjeg odjela (Igraonica) obogaćena je vlastitim predstavama.

10. Informativna i marketinška djelatnost u promicanju interesa za Knjige te korištenje knjižnice i čitaonice

10.1 U obavljanju svoje kulturne djelatnosti Gradska knjižnica i čitaonica otvorena je ne samo svojim redovitim korisnicima, članovima, nego i povremenim posjetiteljima, čitateljima i potencijalnim korisnicima, zapravo svim građanima.

10.2 Objavljivanjem informacija u Gradskom vodiču, na virovitičkim radiju, u novinama, na vlastitim web stranicama i na druge načine, građane želimo obavješćivati o mogućnostima korištenja knjižničnih usluga. Na taj način možemo zainteresirati

potencijalne korisnike za knjige, za kulturu, znanost i umjetnost, poticati ih na čitanje i razvijati opću kulturu i pismenost.

- 10.3** Građani Virovitice pa i Virovitičko-podravške županije prepoznali su značajno informacijsko i kulturno značenje Knjižnice, a s tim u vezi nastojati ćemo pridobiti naklonost sponzora i donatora.
- 10.4** Djelatnost Knjižnice bit će najintenzivnija u Mjesecu hrvatske knjige (od 15. listopada do 15. studenoga). Na taj će način knjižnica aktivno sudjelovati u kulturnom životu Grada i Županije, a i šire.
- 10.5** Naša Matična županijska služba samostalno će poticati i nadzirati rad narodnih knjižnica i čitaonica, dakako, i školskih knjižnica na području Virovitičko-podravške županije. U skladu sa Zakonom o knjižnicama trebalo bi širiti mrežu narodnih knjižnica, odnosno poticati osnivanje općinskih knjižnica.
- 10.6** U skladu sa načelima knjižničarske struke, korisnicima se nudi slobodan pristup informacijama. U tu svrhu sve više se koriste i mogućnosti informatičke tehnologije u komunikaciji s korisnicima (elektroničkom poštom i vlastitom web stranicom). Stoga knjižničari nastoje omogućiti pretraživanje naše baze podataka, zamolbe, rezervacije pa i posudbu knjiga putem Interneta. Knjižnica je vrlo prikladno mjesto javnog pristupa komunikacijskoj mreži.
- 10.7** Knjižnica će i vlastitim tiskom objavljivati informativne vodiče i biltene o smjernicama i programima rada, sadržajima zbirki i novitetima. U tu svrhu koristit će se prospekti, brošure, letci i kalendari, a vrlo su popularni straničnici (*bookmarkeri*), koji se daruju posjetiteljima knjižnice.
- 10.8** Knjižničari će pisati i objavljivati članke i stručne radove u novinama, časopisima i zbornicima.
- 10.9** Veću pozornost valja usmjeriti na digitalizaciju naše Zavičajne zbirke.

Ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice
Višnja Romaj, prof.

Usvojeno na sjednici Upravnog vijeća Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici, dana 29. studenog 2013.

Predsjednica Upravnog vijeća Gradske knjižnice
Mirjana Terlecky, dipl. iur.